

זבחים צט: -ק

רקע לדיני אנינות :

ויקרא פרק י פסוק יט

וידבר אהרן אל משה הן היום הקריבו את חטאתם ואת עלתם לפני יקוק ותקראנה אתי כאלה ואכלתי חטאת היום הייטב בעיני יקוק :

עמוס פרק ח פסוק י

והפכתי חגיכם לאבל וכל שיריכם לקינה והעליתי על כל מתנים שק ועל כל ראש קרחה ושמתיה כאבל יחיד ואחריתה כיום מר :

משנתנו	משנה בפסחים
הסתירה	אונן טובל ואוכל את פסחו לערב, אבל לא בקדשים! (אסור לאכול קדשים)
תירוץ 1: רב ירמיה	פסח בשאר ימות השנה
תירוץ 2: רב אסי	שמת לו מת בארבעה עשר וקברו בארבעה עשר יום קבורה לא תפיס לילו (אפילו) מדרבנן

שאלה על דברי רב אסי : מאן תנא אנינות לילה מדרבנן?

תשובה: ר"ש היא, דתניא :

רבי יהודה	ר' שמעון
אנינות לילה מדברי תורה	אונן אינו מדברי תורה אלא מדברי סופרים, תדע, שהרי אמרו: אונן טובל ואוכל את פסחו לערב, אבל לא בקדשים.

סתירה בין ברייתא זו לברייתא אחרת

ברייתא 1 – ר' שמעון	ברייתא 2 – ר' שמעון
הסתירה	אונן אינו משלח קרבנותיו – מאי לאו ומותר לאכול הפסח
הפתרון	לבר מפסח

עוד סתירה בין ברייתא זו לברייתא אחרת

ר' שמעון לפי רב אסי	ר' שמעון בברייתא
הסתירה	שלמים - כשהוא שלם מביא, ואינו מביא כשהוא אונן... מנין לרבות בכור ומעשר ופסח? מרבה אני בכור ומעשר ופסח, שכן אינן באין על חטא אונן אינו אוכל פסח
תירוץ 1: רב חסדא	פסח כדי נסביה – לא באמת אמור להיות בברייתא
תירוץ 2: רב ששת	מאי פסח? שלמי פסח
תירוץ 3: רב מרי	שמת לו מת בי"ג וקברו בי"ד - יום מיתה תופס לילו מדאורייתא
תירוץ 4: אביי	שמת קודם חצות
תירוץ 5: רבא	קודם ששחטו וזרקו עליו

הוכחה של אביי שיש לחלק בין לפני חצות ולאחר חצות :

<p>ר' יטמא - מצוה, לא רצה - מטמאין אותו על כרחו, ומעשה ביוסף הכהן שמתה אשתו בערב הפסח ולא רצה ליטמא, ונמנו אחיו הכהנים וטימאוהו בעל כרחו</p>	<p>לאחותו - מה ת"ל? הרי שהלך לשחוט את פסחו ולמול את בנו ושמע שמת לו מת, יכול יטמא? אמרת: ר' יטמא, יכול כשם שלא יטמא לאחותו כך אין מטמא למת מצוה? ת"ל: לאחותו, לאחותו הוא דאינו מטמא, אבל מטמא הוא למת מצוה!</p>
<p>הנחה שיוצא</p>	<p>טמאוהו כי הוא אונן בכל מקרה ולא יוכל להקריב/לאכול את הפסח בכל מקרה</p>
<p>פתרון</p>	<p>קודם חצות</p>
<p>דחייה – שניהם לאחר חצות</p>	<p>ר' עקיבא – ר' יטמא - חובה ר' ישמעאל - ר' יטמא - רשות</p>
<p>דחייה לדחייה</p>	<p>לא ס"ד, דרישא דההיא ר"ע קתני לה</p>

קושי על רבא : א"ל רב אדא בר מתנה לרבא : אחר ששחטו וזרקו את דמו מה דהוה הוה!
תירוץ : א"ל רבינא : אכילת פסחים מעכבא מדרבה בר רב הונא,
המקור לדבריו : מאי דרבה בר רב הונא? דתניא :

<p>אחד זה ואחד זה טובל ואוכל בקדשים לערב</p>	<p>כיום קבורה - למצות שבעה ושלשים כיום ליקוט עצמות - לאכילת פסחים</p>	<p>הברייתא</p>
<p>משמע שגם יום קבורה וגם ליקוט עצמות אפשר לאכול קדשים</p>	<p>מכלל דיום קבורה אפילו לערב נמי לא אכיל (כי זה שונה מיום ליקוט עצמות לעניין אכילת פסחים)</p>	<p>הסתירה</p>
<p>תנאי היא</p>		<p>אמר רב חסדא</p>
<p>כאן ששמע שמועה על מתו סמוך לשקיעת החמה, וכן שליטו לו עצמות סמוך לשקיעת החמה, וכן שמת לו מת וקברו סמוך לשקיעת החמה</p>	<p>וכאן לאחר שקיעת החמה</p>	<p>רבה בר רב הונא</p>
<p>אחד יום שמועה ואחד יום ליקוט טובל ואוכל בקדשים לערב (ולא מדבר בכלל על יום הקבורה)</p>		<p>רב אשי</p>

המחלוקת תנאים שעליו דיבר רב חסדא

<p>רבי אומר: כל זמן שלא נקבר</p>	<p>עד מתי מתאונן עליו? כל היום</p>	<p>הסבר 1 למחלוקת</p>
<p>אילימא ביום מיתה, 1. מי איכא דלית ליה דיום מיתה דתפיס לילו מדרבנן? 2. רבי אומר: כל זמן שלא נקבר, הא קברו אישתרי ליה, ומי איכא דלית ליה ואחרי'תה כיום נמי? אמר רב ששת: איום קבורה קאי</p>		<p>המקרה בו חולקים</p>
<p>רבי אומר: כל זמן שלא נקבר, אבל נקבר - בלא לילו</p>	<p>כל אותו היום ולילו</p>	<p>הסבר 2 למחלוקת</p>
<p>לימא דרבי לקולא, והתניא: עד מתי מתאונן עליו? כל זמן שאינו נקבר אפילו מכאן ועד עשרה ימים, דברי רבי; וחכ"א: אין מתאונן עליו אלא אותו היום בלבד!</p>		<p>דחייה</p>
<p>כל זמן שלא נקבר, ואם נקבר - תופס לילו</p>	<p>כל אותו היום בלא לילו</p>	<p>הסבר 3 למחלוקת</p>
<p>מדקאמר רבי: יום קבורה תופס לילו מדרבנן, מכלל דיום מיתה תופס לילו מדאורייתא, וסבר רבי אנינות לילה דאורייתא? והתניא: הן היום אפי' - היום אסור ולילה מותר, ולדורות בין ביום ובין בלילה אסור, דברי רבי יהודה; רבי אומר: אנינות לילה אינה מדברי תורה אלא מדברי סופרים!</p>		<p>קושי</p>
<p>לעולם דרבנן היא, וחכמים עשו חיזוק לדבריהם יותר משל תורה</p>		<p>תירוץ</p>

פתרון רב חסדא לסתירה לפי ההסבר השלישי על המחלוקת

<p>ביום קבורה לא אוכלים קדשים בכלל</p>	<p>ביום קבורה אפשר לאכול קדשים בלילה</p>	<p>סתירה</p>
<p>רבי: כל זמן שלא נקבר, ואם נקבר - תופס לילו</p>	<p>כל אותו היום בלא לילו</p>	<p>פתרון</p>